

Duitsland moet strategisch gaan denken

Christoph Bertram over de Duitse rol in Europa

Achtergrond - 3 september 2004

(3 september 2004) Christoph Bertram is één van de meest invloedrijke denkers van Duitsland op het gebied van internationale betrekkingen. Hij is van mening dat Duitsland zich sterk moet maken voor een gemeenschappelijke Europese buitenlandse- en veiligheidspolitiek. Op 17 september geeft hij een lezing op het Duitsland Instituut Amsterdam.

De verantwoordelijkheid voor het realiseren van een effectieve Europese buitenlandse- en veiligheidspolitiek ligt volgens Bertram voor een groot deel bij Duitsland. Het land is de grootste lidstaat van de EU en zonder zijn initiatief of deelname kan er geen gemeenschappelijke buitenlandse politiek komen. Om een actieve rol te kunnen vervullen moet Duitsland in Bertrams visie aan drie voorwaarden voldoen. Ten eerste dienen Duitse beleidsmakers bereid te zijn strategisch te denken. Ten tweede dient het land de benodigde financiële middelen ter beschikking te stellen en ten derde dient het land een leidende rol op zich te willen nemen.

Bertram is bezorgd over het feit dat het in Duitsland op dit moment aan alledrie de noodzakelijke voorwaarden ontbreekt. Strategische ideeën ontbreken ten enenmale en het budget voor Buitenlandse Zaken en Defensie wordt constant verlaagd. Belangrijker is echter dat het land volgens Bertram weigert een leidende rol aan te nemen. Zijns inziens kan de vorming van een gemeenschappelijke Europese buitenlandse politiek alleen slagen wanneer men zich in Berlijn realiseert dat dit slechts *met* de kleinere lidstaten en niet *tegen* hen kan slagen. De omgang met de grotere lidstaten van de Europese Unie, de *ménages à trois* met Groot-Brittannië en Frankrijk, mag dan wel het Duitse prestige vergroten en de eerezucht van politici strelen, toereikend is volgens Bertram dergelijke symboolpolitiek niet. Dat Berlijn de laatste jaren minder aandacht schenkt aan kleinere lidstaten is al langer bekend. Dat dit door een invloedrijke Duitse regeringsadviseur wordt bekritiseerd als zijnde een weigering van Duitsland om eindelijk weer een leidende rol in Europa op zich te nemen is opmerkelijk. Het toont zowel de intellectuele scherpte van Christoph Bertram aan,

als de dilemma's waar Europa's centrale mogendheid nog altijd mee worstelt.

Hans Terlouw maakt deel uit van het Graduiertenkolleg van het Duitsland Instituut Amsterdam. Hij schrijft een proefschrift over de Duitse buitenlandpolitiek na de hereniging.

Informatie over de lezing van 17 september vindt u [hier](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2127/duitsland-moetstrategisch-gaan-denken>